

Reisebrev fra Elena Khenriksen

Hospitering hos Icelandic Mountain Guides, juni 2012

Island er like så mye styrt av naturens lover som av menneskets lover. Dette er spesielt viktig for friluftsturisme. Du starter dagen med værmeldinger, vind styrke og snøforhold kan avgjøre om du kan dra på en tur eller ikke.

Ute i naturen ser du at alt rundt deg lever, til og med fjellet lever. Spesielt fjell. Ferske lavaelver som dekker store områder og svart lava sand som dekker isbreer og veier minner deg på at dette kan skje når som helst.

På en av mine ekskursionsjoner, snakket jeg og guiden min fra vertsbedriften litt om Eyjafjallajökull. Han sa at det siste utbruddet varte BARE i 8 dager, da skjønnte jeg at vi har forskjellige forhold til naturen og måten den viser oss sin makt over oss.

Jeg hospitere hos en reiselivsbedrift som heter *Icelandic Mountain Guides* (IMG videre i teksten). Den har eksistert i markedet i over 15 år. De har 30 fast ansatte som jobber hele året, og totalt cirka 150 ansatte i høysesong.

Turistbransjen på Island er organisert litt annerledes enn fra vår. De har ikke DMC eller destinasjon selskaper som vi har, men heller turistinformasjons kontorer. Disse kan både være offentlige og private. Her trenger du en lisens fra det Islandske reiselivsrådet for å kunne drive som turoperatør eller reisebyrå. Du trenger også lisens for å kunne drive informasjonkontor eller booking kontor. Informasjonkontorene kan ikke selge, promoterer eller organiserer reiser. Her ligger en del av problemet, siden mange informasjonskontorer likevel selger turer til kunder som kommer innom. Kravet er at denne delen av virksomhet skal være helt separat finansmessig for å unngå bot eller at de blir fratatt lisensen.

Alle booking kontorer som promoterer andre bedrifter tjener penger når de selger turer og får kommisjon.

Her på Island jobber ikke i nettverk heller (som feks. Visit Bardu el. Destinasjon Senja) . De jobber bare sammen for å lage produkter og ifølge IMG foretrekker de å leie tjenester fra hverandre enn feks. å eie biler, båter mm hvis dette ikke er deres hovedvirksomhet.

Jeg leste gjennom Island Reiselivsstrategi for 2011-2020, å så at to viktige ting kommer til å skje i bransjen. Staten vil at aktører organiserer seg i nettverk(klynger) og at miljøvennlig turisme skal promoveres. Kan dette bety mindre SUPER JEEP turer på Island? Vi får se.

Det var flere ting som jeg la merke til:

- En av de ting er at de har en fast rutetabell for alle sine turer og prøver å ikke kansellere dem selv om bare en person dukker opp. Mesteparten av kanselleringene skjer pga. dårlig vær.
- IMG jobber med å lage turer for utenlandske turoperatører, noe som betyr at de ikke har sitt eget navn synlig i utlandet. Men de tillater bare deres egne guider, på alle sine turer. Jeg tror dette er kjempebra og dette er en ting vi må jobbe hard med for å få til i Norge og. For det første, dette betyr det mer penger til lokale bedrifter og for det andre vil risikoen for ulykker minimeres. Risikofaktoren er kanskje det viktigste av de to, for meg personlig. De bruker mye tid på risikoforbygging og har spesielle systemer for dette i bedriften (ekstrem HMS). Alle

guider må være sertifisert før begynnelsen av høysesong. De tar en 3 dagers eksamen hvert år. De er den eneste aktøren i markedet som har dette systemet, ifølge dem.

- Konkurransen er hardt på Island, men de hjelper hverander i høysesongen hvis noen mangler utstyr eller guider. CEO av ITM sa at dette er en skikk og bruk i deres bransje og jeg tror vi kan lære mye av dem.
- Mulighet til å dra nesten over alt med bil er helt unikt for Island. Alle fjellveiene (F-roads) som tar deg til de mest fjerntliggende og øde destinasjoner, hjelpe deg å oppleve naturen på en helt spesielt måte. En kan gjøre seg tanker om dette er miljøvennlig eller ikke, men bare tanken på at du som turist kan nå nesten overalt uten å være godt trent eller godt forberedt er forbløffende. Vi i Norge må jobbe hardt for å gjøre norsk reisemål (uten kjøretøy) tilgjengelige og attraktive til kunder.
- Islandske folkets nære og kjære forhold til sin fortid, vikinger og alle forbundet med dem. De kan snakke i timesvis om vikinger og kan sitere tekster fra mange sagaer. Dette er virkelig en genuin kjærlighet og interesse for historie og ikke bare en jobb, de er stolt av å stamme fra vikinger.
- Informasjons og bookingkontorer som er åpne fra 08 til 21 hver dag i høy sesong, med folk som kan svare på spørsmål og selge en reise til deg. En kan også bestille alle turer med en klikk på websidene. Jeg ønsker virkelig at vi kan ha minst ett sånt kontor i Midt-Troms.

Jeg har vært på noen av turene til IMG, og kan si at de er virkelig opptatt av naturen og alt som skjer i den. Vi kjørte over fjell, ned i elver å opp på isbreer og vår guide leste naturen som en stor åpen bok. Hvert eneste naturfenomen var en liten historie i seg selv, en tur i fortid som er forbundet med nåtid. Det er en stor opplevelse å knekke naturens kode og være i stand til å lese et fjell eller en dals historie selv. Det tiltrakk oppmerksomheten min mot de små detaljene som fargen på snøen på en isbree og hva dette egentlig betyr. Hvordan skjedde dette og hva som kan skje i framtiden. Ved første blick er den Islandske naturen ganske nøkternt og fattig, med få skarpe farger. Men denne boka har mange spennende sider om du kan lære å lese den og tar deg tid til å se deg rundt.

Island er full av overraskelser. Hvem kunne ha tenkt seg at jeg skulle møte Tom Cruise og Katie Holmes på nært hold i Blå Lagune?